

Dværgmålerne - 3

Otto Buhl

Eupithecia exiguata (Hübner, 1813)

Blandt slægten *Eupithecia* er denne art nok en af de almindeligste, måske fordi det er et udpræget havedyr, hvor man ofte har sit lys stående af magelighedsgrunde og derfor også ser dyret tit.

Imago flyver hele maj og juni, den er altså en forsommerflyver til forskel fra de lignende arter - og måske især *E. pusillata*.

Den kendes rimelig let på de 4-5 mørke streger på ribberne i ydre del af mellemfeltet, samt på den mørkere brune nærmest rhombeformede plet på samme højde udenfor mellemfeltet i sømfeltet. Denne plet kan også have mørke ribber som hos fig. 1. og de kan mangle som hos fig. 3.

I øvrigt er indre del af sømfeltet ligesom opdelt af 3 brune felter, hvor den kraftigt farvede rhombeformede plet udgør det midterste felt, disse felter er tydelige på fig. 3.; sammen med ribbestregerne et godt kendetegn.

Flere *Eupithecia*-arter har mørke ribbestreger fx forårsflyverne *abbreviata* og *dodoneata*, men foruden at flyve i foråret, tidligere end *exiguata*, så lever deres larver på Eg (*Quercus* sp.). Ribbestregerne er kortere, men ofte kan arterne have 2 lange ribbestreger lavere i mellemfeltet. Sensommerarten *pusillata* er også ofte udstyret med tydelige ribbestreger, men dyret er generelt meget mere variabel i udseende.

Fig. 1. *Eupithecia exiguata* (Hb). F: PG0038 Urup Dam, e.p. Vrietorn, 14.v.1983 (O. Buhl). Foto OB Vingefang 20 mm.

Fig. 2. En frugtædende larve af *Eupithecia exiguata* på Dværgmispel (*Cotoneaster* sp.)
F: NG8944 Stige, sept. 2002. Foto OB

Fig. 3. *Eupithecia exiguata* (Hb). F: NG8944 Stige, 25.v.1988 (O. Buhl). Foto OB
Vingefang 19 mm.

Et par andre arter kan også af og til have korte ribbestreger -især længere nedre streger, det gælder den almindelige art *subfuscata* (tidligere *castigata*) og lærkearten *lariciata*, men de to arter ligner ikke *exiguata*.

Eupithecia exiguata er absolut ikke kostforagter, den kan leve på mange forskellige arter buske og træer fx Ribs, Blomme, Havtorn, Dværgmispel, Berberis, Slåen, Gedeblad, Pil, Løn, Æble, Ask, El, Kornel, Kvalkved, Rose, Tørst, Hvidtjørn og Røn - og hvor findes der ikke repræsentanter for disse vækster? Også under løs bark på Vrietorn (*Rhamnus cathartica*) har jeg fundet en puppe (fig. 1).

På et tidspunkt i slutningen af september 2002 så jeg tilfældigt, at 'noget' havde gnavet af de røde frugter på havens Dværgmispel; ved nøjere eftersøgning sad de skyldige godt nok i nærheden på og mellem bladene på grenene og agerede grønne stilke. En klækning i foråret viste nydelige *exiguata*. Jeg har også rigeligt af arten på lyset i maj-juni, så det er ikke underligt, at de unge larver æder blade på mine Dværgmispel, men at i hvert fald de større larver bliver frugtspisere i form af "æblegnaveri" på Dværgmispel var noget nyt. De sidste larver slutter gnaveriet i første uge af oktober, hvor de går i jorden til forpupning.

Fra England berettes, at larven kan æde bær af Almindelig Hylde (*Sambucus nigra*) (Corley 1984) (The Geometrid Moths of Europe, vol. 4, 2003)

Fig. 4. Larve af *E. exiguata* æder af frugterne på havens Dværgmispel (*Cotoneaster* sp.).
F: NG8944 Stige, 5.X.2002. Foto OB